

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล
ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Participatory of People To The Garbage Management In Local
Administration Tambon Bangchak At Muang District, Nakhon Si
Thammarat Province

เดชชาติ ตรีทรัพย์¹ และสุทาร์ตน์ บุญมี²
Detchat Treesap¹ and Sutarat Boonmee²

¹ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช
^{1,2}Mahamakut Buddhist University, Srithammarak Campus
¹Detchat8932@gmail.com

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,870 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .803 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) One - Way ANOVA หรือ (F- test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีอายุต่างกัน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาพบว่า ไม่มีการรณรงค์ในการนำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ไม่มีการเก็บขยะไปขาย ไม่มีการนำขยะเก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ ไม่มีงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน ไม่มีเครือข่ายการจัดการขยะของชุมชน ไม่มีการนำวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายง่ายมาใช้ประโยชน์ ไม่มีการแยกถังขยะอย่างถูกต้อง ไม่มีการให้คำแนะนำในการคัดแยกขยะและไม่มีความรู้เรื่องการแยกขยะ แนวทางแก้ไขปัญหา ควรมีการรณรงค์นำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรมีการเก็บขยะไปขาย ควรมีการนำขยะเก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรจัดงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน ควรจัดตั้งเครือข่ายการจัดการขยะของชุมชน ควรนำวัสดุที่เป็นธรรมชาติย่อยสลายง่ายมาใช้ประโยชน์ ควรมีการแยกถังขยะอย่างถูกต้อง ควรมีการให้คำแนะนำในการคัดแยกขยะ ควรให้ความรู้เรื่องการแยกขยะ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การกำจัดขยะมูลฝอย, เทศบาลตำบลบางจาก

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows 1) To study the people's participation in garbage management in Tambol Bangjak municipality Mueang district, Nakorn Si Thammarat province. 2) To compare the people's participation in garbage management in Tambol Bangjak municipality Mueang district, Nakorn Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of educations, occupations and monthly incomes as differently 3) To study of the suggestion on problems and resolutions in garbage management in Tambol Bangjak municipality Mueang district, Nakorn Si Thammarat province. The population were people who live in the area of Tambol Bangjak municipality, Mueang district, Nakorn Si Thammarat province, there are about 1,870 persons, sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement at the error at .05, the samples were about 317 persons, the instrument for data collection was questionnaire at the co-efficiency at .803, data analysis by package computer program. The statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, one way ANOVA or F-test and to test arithmetic mean in each pair by LSD (Least Significant Difference) method. **The findings were as follows.** 1) The people's participation in garbage management in Tambol Bangjak municipality Mueang district, Nakorn Si Thammarat province found that by overview was at moderate level when considered in each aspect found that the aspect of decreasing of garbage quantity was the highest mean and followed up the aspect of division of garbage and the aspect of garbage recycle use was the lowest mean respectively, classified in terms of sexes, ages, degrees of educations, occupations and monthly incomes by overview was at moderate level. 2) The comparative results on people's participation in garbage management in Tambol Bangjak municipality, Mueang district, Nakorn Si Thammarat province in terms of

degrees of educations, occupations and monthly incomes found that there were different as statistically significance at .01, in terms of sexes found that there were different as statistically significance at .05 but in terms of ages found that there were not different as statistically significance at 0.05. 3) The suggestion on problems and resolutions in people's participation in garbage management in Tambol Bangjak municipality, Mueang district, Nakorn Si Thammarat province. The problems; there was no any campaign for garbage reuse, no selling, no budget for garbage management in community, no network connection for garbage management, no reuse of natural garbage, no division of garbage box, no information on garbage providing, no knowledge on garbage providing. The resolutions; there should have campaign for garbage reuse, there should sell garbage, there should have network connection in community, there should bring natural garbage for reuse, there should provide the garbage as separately, there should have some information on garbage providing and knowledge on garbage management.

Keywords : Participation, Garbage disposal, Bangjak Subdistrict Municipality

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้บัญญัติแบ่งการบริหารงานออกเป็น 3 ส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาคและการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากนโยบายการกระจายอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยตรง เช่น การปกครองในองค์การบริหารส่วนจังหวัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล เป็นต้น

การปกครองท้องถิ่นโดยระบบเทศบาลนั้นว่าเป็นการปกครองที่มีประสิทธิภาพที่ดีวิธีหนึ่ง เพราะเทศบาลเป็นหน่วยงานการบริการท้องถิ่นที่เก่าแก่ของไทย มีวิวัฒนาการสืบต่อมา

ยาวนานมากที่สุดและยังคงไข้อยู่ทุกวันนี้ ประชาชนเข้าใจและคุ้นเคยมากที่สุดอีกทั้งรัฐบาลหลายชุด หลายสมัยเห็นถึงความสำคัญของเทศบาลเสมอมาส่วนหนึ่ง เห็นได้จากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลักของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 จำนวนหลายฉบับ นอกจากนี้แล้วเทศบาลยังเป็นสถานที่ฝึกหัดหรือปูพื้นฐานการเมือง การปกครอง การบริหาร และการจัดการของประชาชนเป็นหน่วยงานให้บริการสาธารณะแบ่งเบาภาระของรัฐบาลโดยให้ประชาชนบริหารงานกันเอง และเป็นที่คาดหวังกันว่า การบริหารและการจัดการของเทศบาลยุคปฏิรูปการเมืองน่าจะดูแนวโน้มที่แตกต่างจากอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนในเรื่องการให้บริการสาธารณะประชาชนที่มีประสิทธิภาพรวดเร็ว คล่องตัว ใกล้เคียงตัว ใกล้ชิดทั่วถึง โปร่งใสตรวจสอบได้และสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

เทศบาลตำบลบางจาก เดิมเป็นสุขาภิบาลตำบลบางจาก จัดตั้งขึ้นมาตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2508 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกาเล่มที่ 82 ตอนที่ 66 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2508 ต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 มีพื้นที่ครอบคลุม หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 9 ของตำบลบางจาก พื้นที่ทั้งหมด 24 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรทั้งหมด 1,870 คน โดยแบ่งเป็นชาย 901 คน หญิง 969 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบจัดบริการขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บริการกับประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ซึ่งมีการกิจหลักที่ต้องให้บริการกับประชาชน 7 ภารกิจ ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการสนับสนุนการปฏิบัติการของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและนำมาปรับแผนพัฒนาเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบล บางจากให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบล บางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัย ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต เทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน จำนวนทั้งหมด 1,870 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎรองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ณ เดือนเมษายน 2562)

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 1,870 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตาราง สำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่ เกิน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทคนิควิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่ม ตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) แบบสัดส่วน โดยการจับฉลาก จาก

รายชื่อผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมในชุมชน จนได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่
ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดย
ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำ
แบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะ
มูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะ
คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5
ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการกำจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดง
ความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ค่า t-test ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เป็น
การทดสอบค่า เอฟ (F-test) และเมื่อปรากฏว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบ
ความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดการขยะมูลฝอยในเขต
เทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 188
คน คิดเป็นร้อยละ 58.62 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 128 คน คิดเป็นร้อยละ 40.38

2) จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 30 – 50 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 128 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 รองลงมา คือ อายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 106 คน คิดเป็นร้อยละ 33.44 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.87

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีจำนวนทั้งสิ้น 110 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมา คือ ระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า มีจำนวนทั้งสิ้น 84 คนคิดเป็นร้อยละ 26.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.66 และ ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.14

4) จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28.65 รองลงมา คือ อาชีพพนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ/รับราชการ มีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.34 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีจำนวนทั้งสิ้น 88 คน คิดเป็นร้อยละ 27.76 และอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/พ่อบ้าน/แม่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

5) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือน 8,000 – 10,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 88 คน คิดเป็นร้อยละ 31.23 รองลงมา คือ รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 8,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 77 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28 รายได้ต่อเดือน 15,001 บาท ขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.34 และรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 67 คน คิดเป็นร้อยละ 21.14

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนในเขต

เทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 3 ที่ว่า ร่วมมือและแนะนำให้สมาชิกในครอบครัวทิ้งขยะลงในภาชนะรองรับทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ข้อ 7 ที่ว่า นำขยะมาทิ้งลงภาชนะที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ให้เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อ 1 ที่ว่า เมื่อไปตลาดใช้ถุงกระดาษหรือถุงผ้าใส่ของแทนพลาสติก กับข้อ 5 ที่ว่า หลีกเลี่ยงการใช้น้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ ที่เป็นสารเคมี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 3 ที่ว่า คัดแยกประเภทของขยะทุกครั้งก่อนนำไปทิ้งที่ถังขยะของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ข้อ 4 ที่ว่า ขวดแก้วที่ไม่ใช้แล้ว ทานเก็บรวบรวมไว้ต่างหากเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ส่วนข้อ 2 ที่ว่า คัดแยกขยะแห้งและขยะเปียกออกจากกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

3) ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 4 ที่ว่า นำขยะบางชนิด เช่น กระดาษ ขวดกระป๋องน้ำอัดลมไปขายเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ ข้อ 1 ที่ว่า เก็บรวบรวมเศษอาหารไว้เพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์ ส่วนข้อ 7 ที่ว่า นำเศษขยะที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เศษไม้ ขวดพลาสติก ฯ มาประดิษฐ์เป็นของใช้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามเพศ** พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ เพศหญิง พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอายุ** พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30 – 50 ปี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปี พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อายุ 30 – 50 ปี พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อายุ 51 ปี ขึ้นไป พบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามระดับการศึกษา** พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย ระดับการศึกษาประถมศึกษา พบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า พบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอาชีพ** พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง อาชีพพนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ/รับราชการ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/พ่อบ้าน/แม่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง พบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อาชีพพนักงานบริษัท/รัฐวิสาหกิจ/รับราชการ พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อาชีพนักเรียน/นักศึกษา/พ่อบ้าน/แม่บ้านพบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

5) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบล บางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามรายได้ต่อเดือน** พบว่า โดยรวม ทั้ง 3 ด้าน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท รายได้ต่อเดือน 8,000 – 10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 15,001 บาท ขึ้นไป อยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 8,000 – 10,000 บาท พบว่า ด้านการคัดแยก ขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านการ ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย กับด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ย สูงสุด และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ รายได้ต่อ เดือน 15,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยใน เขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามเพศ** พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย กับด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยใน เขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอายุ** พบว่า

โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามระดับการศึกษา** พบว่าโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามอาชีพ** พบว่าโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย กับ ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช **จำแนกตามรายได้ต่อเดือน** พบว่าโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย กับด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1) **ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย** ได้แก่ ไม่มีงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน ไม่มีเครือข่ายการจัดการขยะของชุมชน และไม่มีกรนำวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายง่ายมาใช้ประโยชน์

2) **ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย** ได้แก่ ไม่มีการแยกถังขยะอย่างถูกต้อง ไม่มีการให้คำแนะนำในการคัดแยกขยะ และไม่มีความรู้เรื่องการแยกขยะ

3) **ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย** ได้แก่ ไม่มีการณรงค์ให้นำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ไม่มีการเก็บขยะไปขาย และไม่มีกรนำขยะเก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1) **ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย** ได้แก่ ควรจัดงบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน ควรจัดตั้งเครือข่ายการจัดการขยะของชุมชน และควรนำวัสดุที่เป็นธรรมชาติย่อยสลายง่ายมาใช้ประโยชน์

2) **ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย** ได้แก่ ควรมีการแยกถังขยะอย่างถูกต้องควรมีการให้คำแนะนำในการคัดแยกขยะ และควรให้ความรู้เรื่องการแยกขยะ

3) **ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย** ได้แก่ ควรมีการรณรงค์นำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรมีการเก็บขยะไปขาย และควรมีกรนำขยะเก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัย มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปรายได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำเกษตรกรรม ต้องทำมาหากิน มีเวลาการทำงานที่ไม่แน่นอนจึงไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยมากนัก ประกอบกับเทศบาลตำบลบางจากเป็นเทศบาลที่มีขนาดเล็ก ขยะจึงมีไม่มากนักประชาชนจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปฐมา ไวยวุฒินันท์ พ.ศ.2554** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง” การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปรายได้ว่า ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการกำจัดขยะอย่างจริงจังจึงเพราะปัญหาขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อชุมชนน้อยสาเหตุเพราะเทศบาลตำบลบางจากเป็นเทศบาลที่มีขนาดเล็กจึงไม่มีปัญหาเรื่องขยะล้นชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศุภกร แสงราชพ.ศ.2552** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตากมีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปรายได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยเพราะเทศบาลนั้นมีขนาดเล็ก ปัญหาขยะจึงไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตประจำวัน และเทศบาลก็ไม่ได้สนับสนุนการคัดแยกขยะหรือการณรงค์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กมลทิพย์ ชื่นหมื่นไวย พ.ศ.2554** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วน

ร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ เทศบาลตำบลเทพาลัย อำเภอคง จังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการ ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าขยะมูลฝอยเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ไม่สามารถนำกลับมาใช้ ประโยชน์ได้อีกต้องกำจัดทิ้งอย่างเดียว จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการของใช้ ประโยชน์จากขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กมลทิพย์ ชื่นหมื่นไวย** พ.ศ.2554 ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ เทศบาลตำบลเทพาลัย อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วม ในการคัดแยกขยะอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบาง จาก อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประชาชนควรปรับปรุงและพัฒนาในการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูล ฝอยโดยให้เทศบาลเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย สร้างความ สัมผัสให้กับประชาชนในเทศบาลในการมีจิตสำนึกรักษาความสะอาดในเทศบาลให้มากขึ้น กว่าเดิม

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการลด ปริมาณขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควร ปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นไป ทั้งนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดต้องช่วยกันหาวิธีการลด ปริมาณขยะมูลฝอยโดยการส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันต่อต้านไม่นำวัสดุขยะที่ย่อยสลาย ยากมาใช้ โดยเลือกวัสดุที่เป็นธรรมชาติแทนซึ่งย่อยสลายง่ายหรือสามารถนำกลับมาใช้ ใหม่ได้

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรช่วยกันจัดทำโครงการคัดแยกขยะโดยจัดให้มีถังขยะแยกให้ชัดเจนระหว่างขยะเปียกกับแห้งแล้วก็ช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทิ้งขยะลงในถังที่แยกไว้ให้ชัดเจนก็จะช่วยให้กันคัดแยกขยะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นไป ทั้งนี้ ประชาชนจะต้องนำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้นั้นจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยกันแนะนำหรือจัดการอบรมประชาชนให้รู้จักการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์เช่นการจัดทำปุ๋ยหมัก ก็จะทำให้มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ยังมีประเด็นที่น่าศึกษาอีกหลายประเด็น และงานวิจัยนี้ไม่อาจนำมาศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เช่น

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและฟาร์มเลี้ยงสัตว์ เพราะปัญหามลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมนั้นเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากในปัจจุบัน
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษประเภทพลาสติก เนื่องจากขยะประเภทนี้มีปริมาณมากที่สุดในชุมชน และมีแนวโน้มทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตเพิ่มขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมภารกิจขยะของเยาวชนไทย

References

- Kowit Puangngam. (2001). Thai local government: principles and new dimensions in the future. Bangkok, October print
- Chinnarat Somsib. (1995). People's participation in rural development, Nonthaburi: Sukhothai Thammarat University Press.
- Thongchai Santiwong. (1993), Organization and Administration. Bangkok : Thai Wathana Panich Bang Chak Subdistrict Municipality (2013). Civil Registration Office, Nakhon Si Thammarat : Bang Chak Subdistrict Municipality.
- Pat Bunyarattanaphan. (1984) Building community power through the community development movement. Bangkok : Thaiwattana Panich Municipality Act B.E. 2468. Amended (No. 12) B.E. 2003
- Yuwat Wutthimethi (1983). Principles of community development and community development. Bangkok : Thai Anukror Thai printing
- Wichan Wongwiwat (1993). Solid waste management, Bangkok:
- Wanchai Wattanasap. (2001). Handbook for public participation in community decision-making, Nonthaburi : King Prajadhipok Institute
- Songsri Chompoo Wong. (2011), Social Science Research Methods, 2nd edition, Nakhon Si Thammarat: Mahamakut University, Srithammasokrat Campus
- Suthawan Sathirathai (2000). Concepts of Economics, Supervision, Bangkok. Sunee Mallikamal (M.P.P.), general knowledge about garbage, Bangkok: Ministry of Public Health
- Samrerng Yaengkratok. (1999). Research and development, Decentralization to local government organizations Nakhon Ratchasima : Somboon Printing

- Akin Rapeepat (2004) Participation of people in rural development in Thai social and cultural conditions. Bangkok, Mahidol University Thesis/dissertation and research
- Kanyapat Intharasa-ard. (2008) Opinions and participation of the public regarding the operations of Weang Fang Community solid waste management, Fang District, Chiang Mai Province, Graduate school, Chiang Rai Rajabhat University
- Pollution Control Department. (2001). Waste Technology and Management Expo, Bangkok –Ministry of Science and environment.
- Nopphon Mukma. (2005): Collaborating in the prevention of substances: Karma of the housing estate community, case study Krisada Nakhon Village and Piyawan Village, Master of Social Work Thesis Graduate School Thammasat university.
- Pathama Waiyawutthinan. (2011). Participation of people in solid waste management in Lan Subdistrict Municipality, Mueang District, Buriram Province, Faculty of Public Health, Master's Degree, Special Project, Khon Kaen University Research Journal, 1 June 2011 Year 16 Issue 5 Month 3 May-June 2011
- Prasit Thananan. (2010). Public participation in solid waste management. Roi Et Municipality Roi Et Province. Sasan Thesis Master of Arts Graduate School: Mahamakut Buddhist University.
- Wasana Bunjuang. (2011). Public participation in solid waste management in the Na Nong Thum Subdistrict Administrative Organization area., Chum Phae District, Khon Kaen Province, Master of Mechanical Engineering thesis. Graduate school: Mahamakut Buddhist University

Supakorn Saengrat. (2009). Guidelines for developing solid waste management of Mae Sot Municipality, Mae Sot District. Tak Province" Thesis, Master of Arts Master's Degree School: Kham Phaeng Phet Rajabhat University.